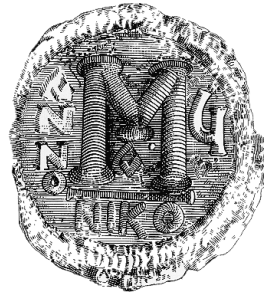

Народна банка на Република Македонија
Дирекција за истражување

Месечна информација

04/2008

мај, 2008 година

СОДРЖИНА

1. ЦЕНИ.....	4
2. ПЛАТИ	6
3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ	8
4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА	10
5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ	13
6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ	15
7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС.....	16
СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ.....	20

* Месечната информација содржи анализи врз основа на расположливите податоци заклучно со 20.05.2008 година.

1. ЦЕНИ

Општото ниво на потрошувачките цени во април 2008 година бележи побавен тренд на раст, со месечно зголемување за 0,4%. Ваквото умерено зголемување беше предизвикано од повисоките цени на храната (пред сè од свежото овошје, свежите јајца и растителните масти) и од порастот на цените на обувките (делумно заради премин од зимска кон пролетно-летна сезона). Позначајно неутрализирање на ценовниот раст извршија пониските цени на свежиот зеленчук. Порастот на годишната **стапка на инфлација**, започнат од септември минатата година беше запрен во април 2008 година, кога стапката изнесуваше 10,1% (намалување за 0,1 процентен поен во однос на годишната стапка во март 2008 година). И натаму најголем дел, односно 79% од остварената стапка на инфлација се должи на повисоките цени на храната, при ниска споредбена основа во првата половина на 2007 година. Просечната стапка на инфлација, во првите четири месеци на 2008 година, достигна 9,7%, од која околу 3/4 се објаснуваат со порастот на цените на храната.

Доколку се исклучи влијанието на исхраната и енергијата, годишната **базична инфлација** во април 2008 година изнесува 2,6% и бележи натамошно забавување (во февруари: 3,2%, во март: 2,7%). Сепак, и натаму пониски се единствено цените на телекомуникациските и сообраќајните услуги, додека сите останати категории бележат пораст на цените, од кои најголем придонес има растот на цените на угостителските услуги (поради повисоките цени на храната во угостителските објекти), потоа следуваат облеката и обувките, сообраќајните средства и пијалациите.

Графикон 1
Остварена и базична инфлација
(годишни стапки, во %)

Извор: ДЗС и НБРМ.

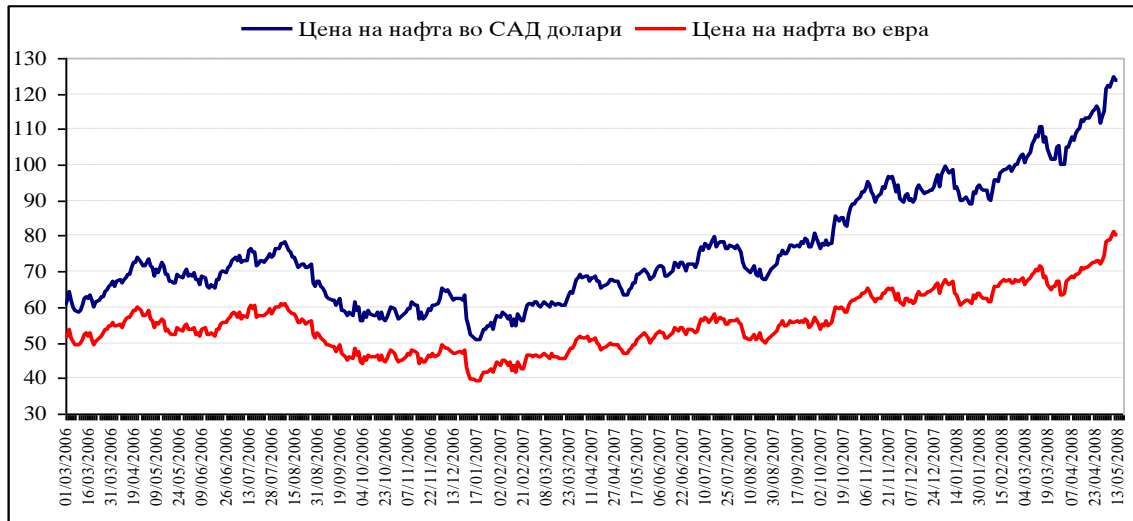
Во вториот квартал на 2008 година се очекува годишната стапка на раст на цените да се задржи приближно на нивото од првиот квартал. Притоа, истакнуваме дека остварувањата во април се во склад со симулациите направени во април. Сепак, како главни ризици во однос на инфлацијата остануваат неизвесноста од

натамошното движење на цените на храната, како и на цените на енергентите на светските берзи и нивното влијание врз домашните цени, имајќи предвид дека најновите податоци за цените на нафтата упатуваат на продолжување на трендот на раст до ново рекордно ниво и во мај.

Во април 2008 година, засилениот пораст на **цената на суровата нафта** на светските берзи доведе до стапка на месечен пораст од 5,2% (годишен пораст од 61,6%). Ваквото зголемување се одрази и врз домашните цени на нафтените деривати, придонесувајќи со 0,6 процентни поени за годишната стапка на инфлација. Забрзаното зголемување од почетокот на април, кога цената надмина 110 САД- долари за барел, продолжи и во мај (28.04.-09.05.2008 година). Со тоа, просечната цена на нафтата од типот „брент“, во овој двонеделен период, изнесуваше 118,2 САД-долари за барел¹, или за 4,2% повеќе во однос на претходните две недели. Порастот на цената на суровата нафта главно произлезе од неизвесноста околу обемот на понудата во САД за време на летниот период, порастот на глобалната побарувачка на нафта, непроменетата политика на ОПЕК којашто соопштува дека понудата е соодветна, како и геополитичките тензии што преовладуваа во Средниот Исток, Јужна Америка и немирите во Нигерија². Во согласност со движењето на цените на нафтата за наведениот двонеделен период, како и поради порастот на цените на нафтените деривати на светскиот пазар и депрецијацијата на денарот во однос на САД-доларот за 2,0%, на последниот состанок на Регулаторната комисија за енергетика, на 12.05.2008 година, се донесе одлука за зголемување на домашните цени на нафтените деривати (на рафинериските цени, за 4,66% и на малопродажните цени за 4,09%). Трендот на пораст на цената на суровата нафта продолжи и во последната недела, кога беа забележани дневни цени од над 120 САД-долари за барел.

Графикон 2

Движење на цената на нафтата „брент“

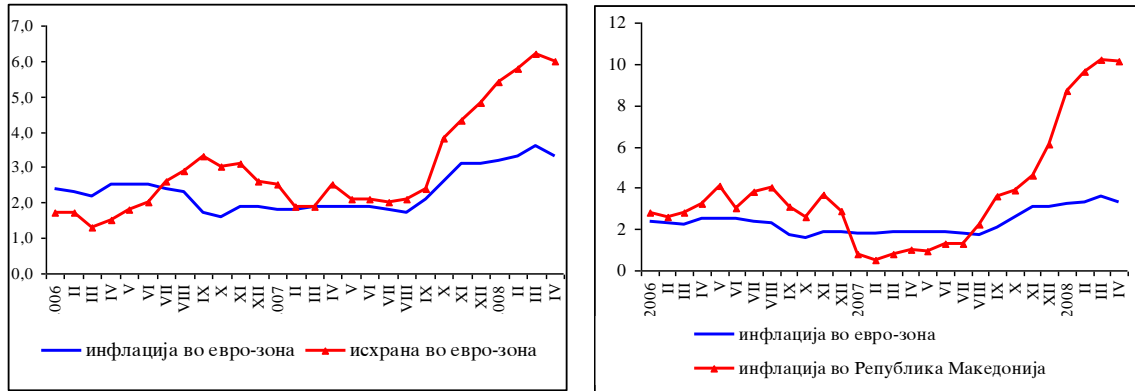
Извор: Извор: Управа за информации за енергетиката - Агенција за статистика при Министерството за енергетика на САД (The Energy Information Administration (EIA) - statistical agency of the U.S. Department of Energy).

¹ „ВТИ - Вест Тексас интермедијет“ (WTI – West Texas Intermediate), во глобални рамки се користи како репер за цената на нафтата и во изминатите две недели изнесуваше, во просек, 119,2 САД-долари за барел (пораст на цената за 2,0% во однос на претходните две недели).

² Асошијетед прес, АФХ, Ројтерс, Блумберг, АФП (Associated Press, AFX, Reuters, Bloomberg, AFP).

Во април 2008 година, **годишната стапка на инфлација во еврозоната** се сведе на 3,3% (од 3,6% колку што изнесуваше во март 2008 година) во услови на забавен годишен раст на цените кај повеќето земји од еврозоната. Најголем придонес за годишната инфлација во еврозоната имаше порастот на цените на нафтените деривати и на нафтата за греење, како и повисоките цени на храната (млечни производи, јајца, леб и житарки и овошје). Од друга страна, годишниот пад на цените на автомобилите, телекомуникациските услуги и облеката делуваа во обратна насока.

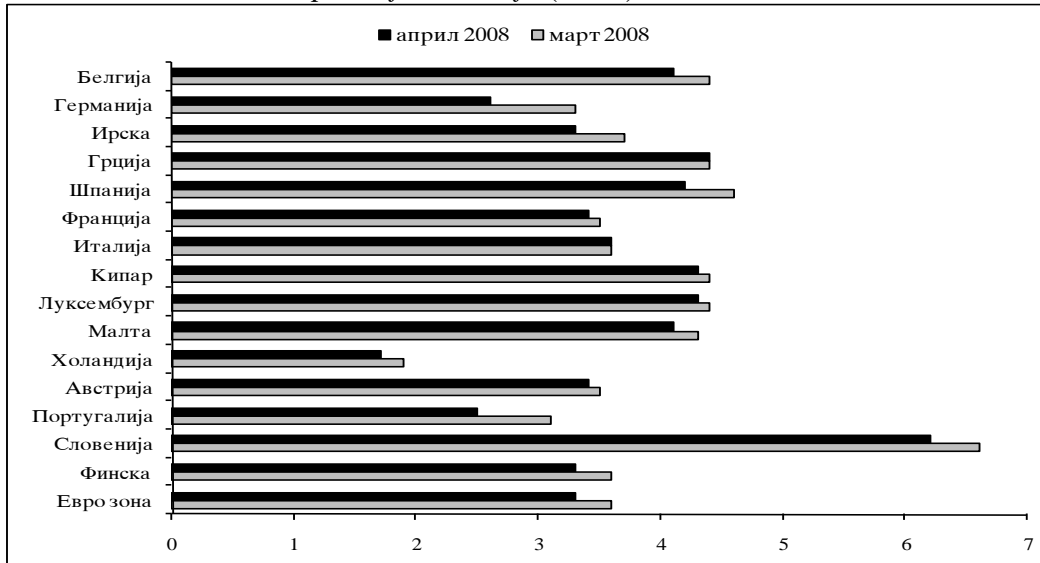
Графикон 3
Годишни стапки на инфлација
(во %)

Извор: ЕУРОСТАТ и ДЗС.

Анализирано по земји од еврозоната, највисоки стапки на инфлација и натаму бележат Словенија и Грција, додека најзабележливо намалување на годишната инфлација бележеа Германија и Португалија.

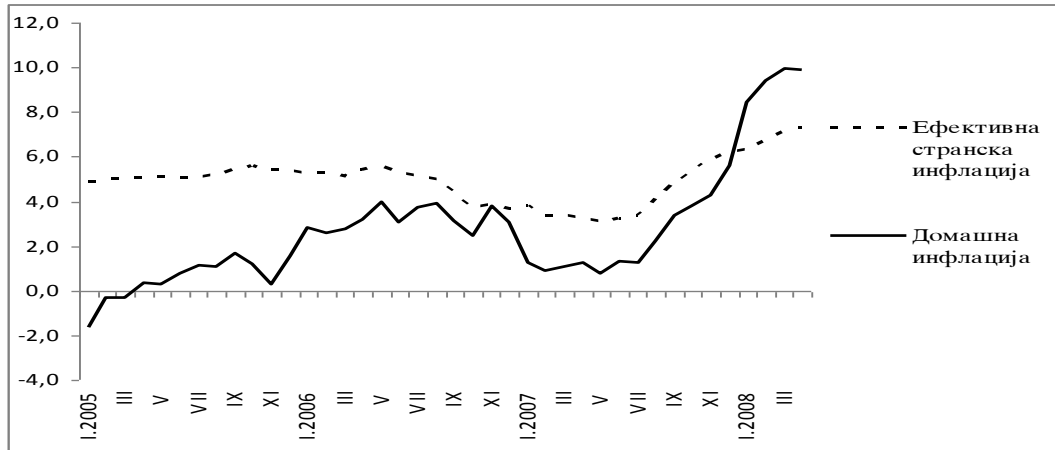
Графикон 4
Годишни стапки на инфлација, по земји (во %)

Извор: ЕУРОСТАТ.

Од споредбата на годишната стапка на ефективна странска инфлација³ (пресметана како збир на ценовните нивоа пондерирани со учествата на нашите најзначајни трговски партнери од страна на увозот) и годишната стапка на домашна инфлација може да се заклучи дека, од почетокот на 2007 година постои силна поврзаност. Тоа укажува на значајно присуство на увозната компонента во домашната инфлација.

Графикон 5
Ефективна странска инфлација и домашна инфлација

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија, пресметки на НБРМ.

2. ПЛАТИ

Во услови на месечно намалување на **платите** во речиси сите дејности од економијата, во февруари 2008 година просечната исплатена нето и бруто-плата⁴ по вработен забележаа идентичен номинален пад од 2,2% и реален пад од 3%, на месечна основа. Исклучок претставуваат платите во дејностите: сообраќај и врски, образование и активности во врска со недвижен имот и изнајмување, коишто бележат месечен раст од 2,4%, од 0,3% и од 0,1%, соодветно.

Во однос на претходниот месец, пониското ниво на плати придонесе за забавување на годишниот раст на платите во економијата. Така, во февруари 2008 година, номиналниот годишен раст на просечната исплатена нето и бруто-плата по вработен изнесуваше 9,1% и 7,4%, соодветно⁵ (наспроти 12% и 10,2% во јануари 2008 година), што во услови на посилен пораст на годишната инфлација доведе до тоа платите да бидат реално пониски (за 0,4% и 2%, соодветно), за прв пат по подолг временски период. Помалиот номинален пораст на бруто во однос на нето-платите

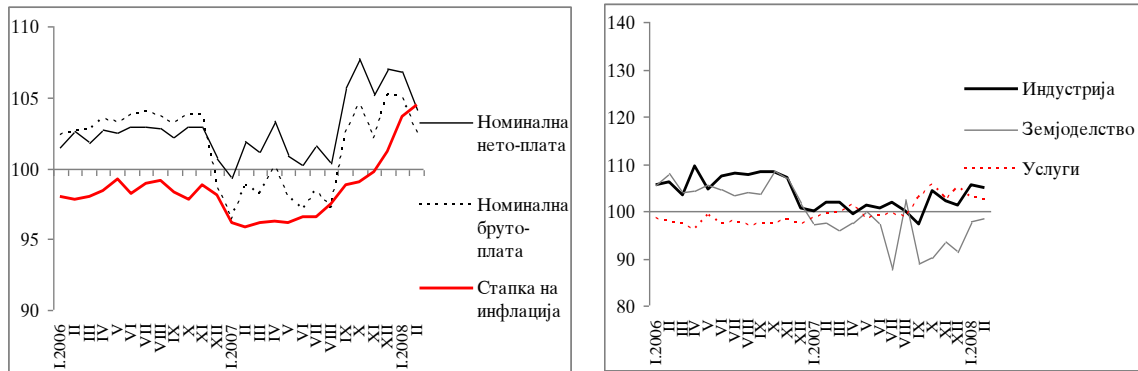
³ Во рамки на пресметката на ефективната странска инфлација, како најзначајни трговски партнери на РМ од страната на увозот се земени: Германија, Србија, Грција, Италија, Бугарија, Турција, Полска, Словенија, Австрија, Франција и Холандија.

⁴ Извор: Државен завод за статистика. Вкупните исплатени бруто-плати опфаќаат: исплатени нето-плати во извештајниот месец, платен персонален данок и платени придонеси (за пензиско и инвалидско осигурување, за здравствено осигурување, за вработување, за професионално заболување и за водостопанство).

⁵ Евиденцијата на платите на ДЗС се однесува на исплатените плати во месецот, независно на кој месец се однесуваат, поради што не станува збор за просечна плата во соодветниот месец.

го одразува намаленото даночно оптоварување, односно пониската стапка на персонален данок на доход (од 12% на 10% од јануари 2008 година).

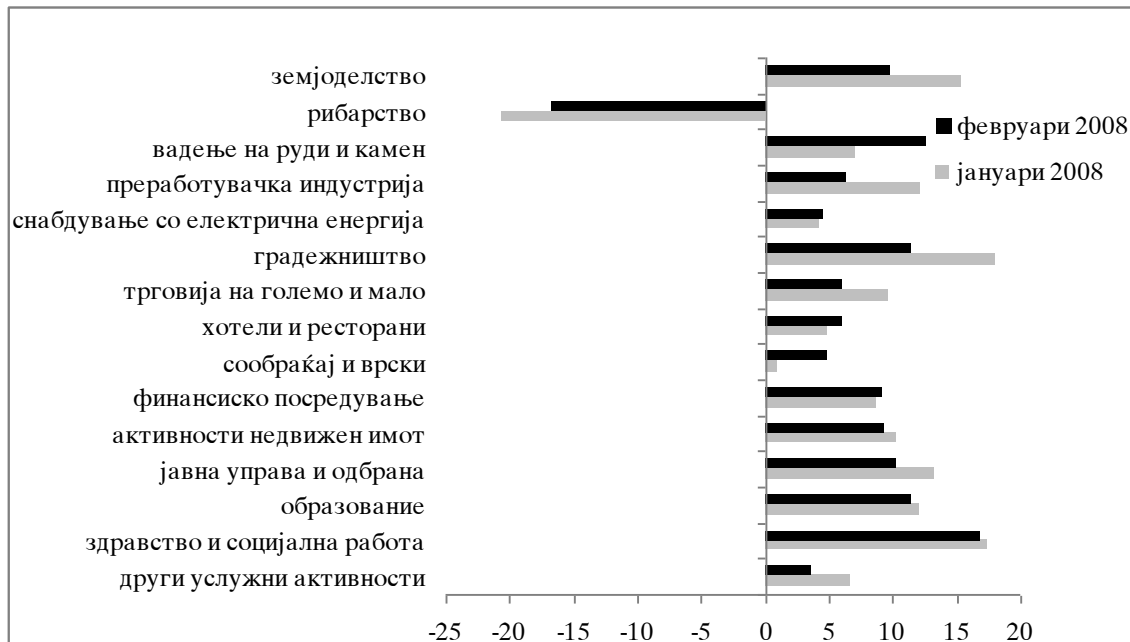
Графикон 6
Движење на платите
(годишни индекси, 2003=100)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Набљудувано по дејности, годишниот раст на просечната исплатена плата продолжува и во февруари, но со забавена динамика. Исклучок претставуваат платите во дејностите: вадење руди и камен, сообраќај и врски, финансиско посредување и хотели и ресторани, каде што годишниот раст бележи засилување.

Графикон 7
Годишен раст на просечната нето-плата, по сектори (во %)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

3. ЕКОНОМСКА АКТИВНОСТ

Во февруари 2008 година се забележува мало забавување на **економската активност**, во споредба со претходниот месец (прилагодена за сезонски ефекти): извршените градежни работи се пониски за 12,4%, телекомуникацискиот сообраќај за 0,3%, додека прометот во трговијата бележи незначителен пад од 0,1%. Гледано во однос на претходната година, економската активност и понатаму расте (иако позабавено): трговијата со стапка од 27,4%, телекомуникациите за 15,4%, а градежништвото за 25%.

Графикон 8

Годишни стапки на раст во одделни сектори од економијата (во%)

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

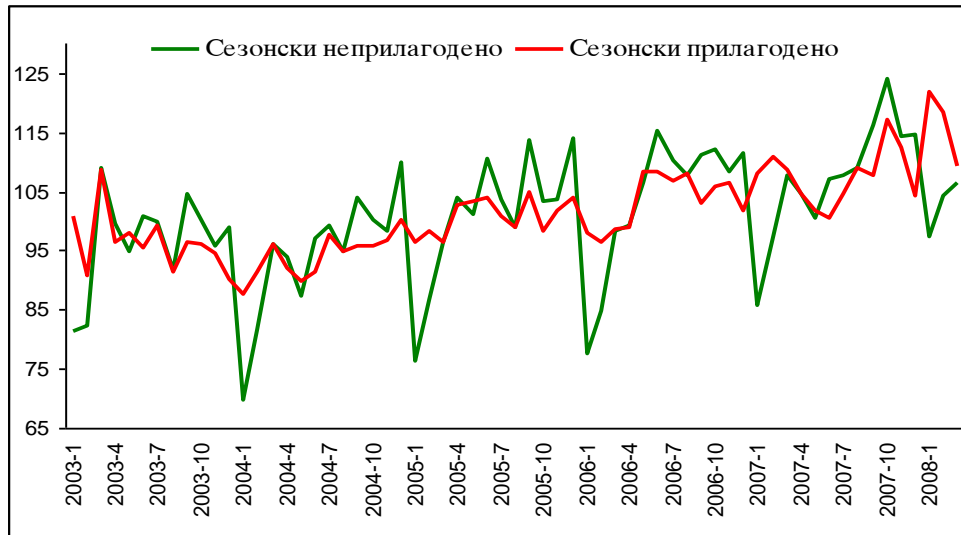
Во март 2008 година, обемот на **индустриско производство** забележа умерен пораст од 2% (податоците прилагодени за сезонските влијанија покажуваат пад од 6%), во однос на претходниот месец. На годишна основа, производството бележи пад од 1,4%. При непроменети трендови кај рударството (пораст од 15,3% при зголемена екстракција на метални руди) и кај производството на електрична енергија (пад од 2,8%), падот е условен од преработувачките дејности, коишто, по порастот во претходните два месеца, во март забележаа пад од 2%. И покрај продолжувањето на негативната динамика кај индустријата за облека и кај индустријата за неметални минерали, падот првенствено е предизвикан од помалото производство кај тутунската индустрија (сезонско несовпаѓање со претходната година на производството на ферментиран тутун) и индустријата за основни метали, којашто првпат во последните дваесет месеци бележи пад (делумно заради високата споредбена основа од претходната година). Влошената слика на индустријата е

надополнета со фактот што една половина од индустриите, коишто формираат 55,6% од производството во преработувачкиот сектор имаат помал обем, во споредба со претходната година. Меѓу дејностите што се одликуваат со зголемено производство, најзначајни се прехранбената индустрија, индустријата за електрични машини и апарати и индустријата за мебел.

Графикон 9

Индекс на индустриско производство
(месечни нивоа, 2005=100)

Извор: ДЗС и пресметки на НБРМ.

Благодарение на повисокото производство во првите два месеца, индустриското производство во првиот квартал се карактеризира со годишен пораст од 5,8%, што претставува значително забавување на просечниот раст (10% во првите два месеца) и е под проекцијата за првиот квартал (7,6%). Притоа, увозот на машини и опрема во првиот квартал забележа висок пораст од 45,1%, во однос на претходната година. Надополнето со движењата за првите два месеца кај трговијата (пораст од 29,7%), комуникациите (пораст од 16%) и градежништвото (38,6%), очекувањата за првиот квартал се во прилог на остварувањето на проектираниот пораст на БДП (околу 4%).

Во сферата на **градежништвото**, во првиот квартал се издадени одобренија за градење 730 објекти, чијашто проценета вредност изнесува 5,26 милијарди денари, а за 81,1% од објектите како инвеститори се јавуваат физички лица. Најголем дел од предвидените објекти (90,1%) се високоградба, од кои 1.083 се станови⁶.

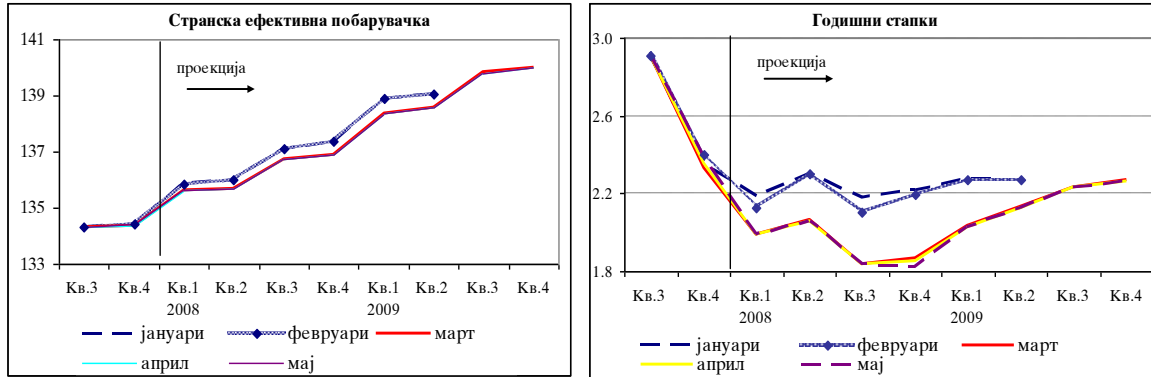
Странската побарувачка за нашите производи, согласно со најновите проекции⁷ (мај 2008 година), се очекува да се задржи на нивото проектирано во

⁶ Податоците се од соопштението „Издадени одобренија за градба на ДЗС“, коешто се објавува на месечна основа од почетокот на 2008 година. Податоците се однесуваат на одобренијата за градење издадени во извештајниот период од страна на Министерството за урбанизам. Притоа, објектите за кои е издадено одобрение треба да почнат да се градат во следните шест месеци, па оттука податоците можат да се сметаат за показател за идната градежна активност.

⁷ Извор: „Консензус форкест“ (Consensus Forecast).

последните два месеца (март и април 2008 година), што укажува на стабилизирање на очекувањата за глобалниот економски раст.

Графикон 10
Странска ефективна побарувачка*
индекс, 1995=100

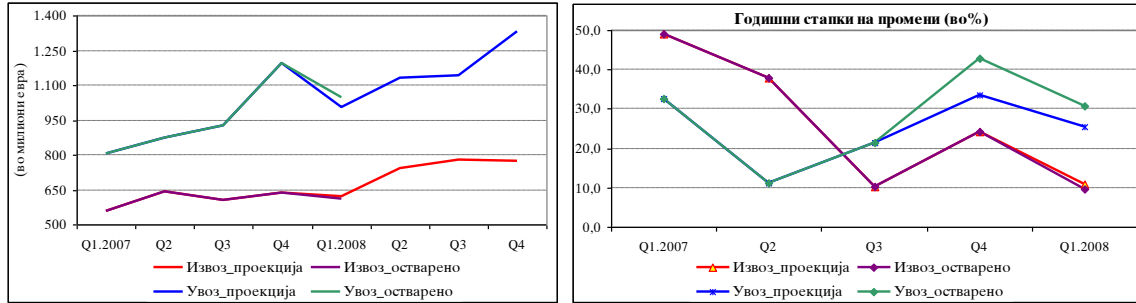
* Проекции на „Консензус форкест“ (Consensus Forecast).

4. БИЛАНС НА ПЛАЌАЊА

Во првите два месеца на 2008 година, на **тековната сметка на билансот на плаќања** е забележан дефицит од 112,2 милиона евра, што во најголем дел се должи на понатамошното продлабочување на трговскиот дефицит, во услови на годишен пад на приливите врз основа на приватни трансфери. Врз основа на овие остварувања, се очекува дефицитот на тековната сметка за првиот квартал на 2008 година значително да го надмине проектираниот дефицит (којшто во ноемвриска проекција изнесуваше 113 милиони евра).

Во март 2008 година, вкупната **надворешнотрговска размена** оствари пораст од 15%, во однос на март 2007 година, што во целост е резултат на порастот на увозот. Имено, во март 2008 година, **увозот** забележа годишен пораст од 29,2%, при што најголем придонес имаат зголемениот увоз на минерални горива, железо и челик, опрема, возила и електрични машини (вкупен придонес од 65,8 %). Од друга страна, во март 2008 година, **извозот** забележа мал годишен пад од 3,2%, што во најголем дел се должи на намалениот извоз на железо и челик, само делумно неутрализиран со зголемениот извоз на руди и производи за храна. Ваквата динамика на извозот и увозот на стоки придонесоа за забрзување на годишната стапка на пораст на трговскиот дефицит. Имено, во март 2008 година, **трговскиот дефицит** достигна 151,6 милиони евра и во однос на истиот месец од 2007 година се продлабочи за 2,5 пати, наспроти промената од 87,5% во претходниот месец.

Графикон 11
Извоз и увоз на стоки (остварено и проектирано)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во првиот квартал на 2008 година, трговската размена со странство забележа годишен пораст од 22%, во услови на побрз пораст на увозот од извозот. Порастот на увозот (од 30,8%) е резултат пред сè на зголемениот увоз на минерални горива со придонес од 41,6%, а потоа следуваат увозот на возила⁸, електрични машини, железо и челик и нивни производи и опрема, со придонес од 10,2%, 9,4%, 7% и 6,3%, соодветно. Притоа, зависноста од увоз на сурова нафта и недоволното домашно производство на електрична енергија, од една страна, и постојаниот пораст на цените на светските берзи на овие два енергента, од друга страна, беа главните фактори за високиот пораст на цените на минералните горива. На страната на извозот, во првиот квартал на 2008 година е забележан пораст (од 9,5%), условен пред сè од зголемениот извоз на руди, нафтени деривати и на облека и текстил, додека најзначајно намалување забележа извозот на железо и челик.

Во првиот квартал на 2008 година, движењата во **надворешнотрговската размена** укажаа на побрз раст на увозот на стоки во однос на проекцијата, додека остварениот извоз е во рамки на проекцијата. Така, остварениот **трговски дефицит** во првите три месеци на 2008 година изнесуваше 437 милиони евра и беше повисок од проектираниот за 22%.

Со оглед на понатамошниот забрзан тренд на раст на цените на нафтата, постои ризик од отстапување од проектираниот извоз и увоз во следниот период. Исто така, неизвесноста околу движењето на увозните цени на електричната енергија во следниот период, како и цената по која ќе увезуваат големите потрошувачи, упатуваат на ризик од остварување повисоки цени на увоз на електрична енергија од просекот проектиран за 2008 година. Од друга страна, остварените цени на никелот во првиот квартал, како и најновите проекции од Светската банка за следниот период, упатуваат на можноста за остварување повисок извоз на овие производи. Во согласност со ваквите движења на цените на светските берзи, постои ризик од влошување на условите на трговската размена, главно заради динамиката на движење на светските цени на енергентите и на храната.

⁸ Во рамки на увозот на возила, во првиот квартал од 2008 година, во споредба со истиот период од 2007 година, најголемиот дел, или 48% од порастот, се објаснува со увозот на патнички возила, 23% - со увозот на трактори и 19% со увозот на камиони.

Табела 1
Цени на метали

	2006	2007	јан-март 2007	април- јуни 2007	јули-септ 2007	окт-дек 2007	јан-март 2008	март 2008	април 2008
<i>САД долари за унца</i>									
Злато	604,3	696,7	650,3	667,4	681,1	788,0	926,8	968,4	909,7
<i>САД центи за унца</i>									
Сребро	1156,9	1.341,3	1.332,5	1.335,8	1.273,2	1.423,5	1.764,7	1.921,6	1.751,1
<i>САД долари за метрички џон *</i>									
Ладовалани челични лимови	693,8	650,0	650,0	650,0	650,0	650,0	762,5	800,0	800,0
Топловалани челични лимови	600,0	550,0	550,0	550,0	550,0	550,0	700,0	750,0	750,0
<i>САД долар за метрички џон</i>									
Никел	24.254,4	37.229,8	41.440,1	48.054,8	30.205,2	29.219,2	28.956,8	31.225,3	28.763,2

Извор: Светска банка.

Во април 2008 година, по неколкумесечен пораст **цените на металите** на светските берзи забележаа пад на месечна основа, што меѓу другото се должи и на јакнењето на доларот во однос на еврото, правејќи ги металите помалку привлечни како заштита од инфлацијата и подгревајќи ги надежите на инвеститорите за скоро надминување на кредитната криза. Притоа, цените на благородните метали и на златото и среброт остварија месечно намалување од 6,1% и 8,9%, соодветно. Исто така, цената на никелот на светските берзи забележа пад од 7,9%, на месечна основа, во четвртиот месец од годината.

Во првите два месеца од 2008 година, **приватните трансфери**, бележеа годишен пад од 15,2%, што во услови на релативно стабилни движења кај дознаките и останатите трансфери, се должи на намалувањето кај нето-ефективата. Имено, во услови на засилен пораст на продадената ефектива (77,6%) и мал пад на откупената ефектива, нето-ефективата изнесуваше 73,3 милиони евра и забележаа годишен пад од 22,3%. Притоа, со последните расположливи податоци, за првите четири месеци на 2008 година се остварени нето-приливи од менувачко работење во износ од 142,7 милиони евра, коишто на кумулативна основа, забележаа годишен пад за 31,9%.

Од останатите компоненти на тековната сметка, во првите два месеца, кај **услугите** е остварен суфицит од 3 милиони евра и до крајот на првиот квартал се очекува ова салдо да биде, исто така, позитивно. Кај подбиланост на **доход**, во анализираниот период, беше забележан суфицит од 11,8 милиони евра, што претставува исполнување од 38% во однос на износот проектиран за кварталот, што укажува на можноста од потфрлање под проекцијата.

Во првите два месеци на 2008 година, во **капиталната и финансиската сметка** на билансот на плаќања се остварени нето-приливи од 114 милиони евра, што во најголем дел произлегоа од нето-приливите врз основа на категориите **директни инвестиции**, **нето** во износ од 98 милиони евра (од кои директни инвестиции во земјата од 84,1 милион евра) и користени средства од задолжување во странство (24 милиони евра). Кај **портфолио-инвестициите** во анализираниот период, се остварени нето-одливи од 4 милиони евра. Ваквиот тренд продолжи и во следните месеци, што се потврдува и со последните податоци од Македонската берза за април 2008 година, каде што тргувањето на нерезидентите е поголемо на страната на продажбата од купувањето хартии од вредност (53,49% и 35,94%, соодветно).

5. МОНЕТАРНИ АГРЕГАТИ

Податоците за крајот на **април** покажуваат забавување на годишниот раст на **примарните пари**⁹, којшто од 16,6% во март, во април се намали на 14,1%. Во услови на забрзување на годишниот раст на готовината во оптек на 5,3%, ваквата годишна промена на примарните пари произлегува од забавениот годишен раст на вкупните ликвидни средства, што во април изнесуваше 22,7%. Сезонскиот месечен пораст на готовите пари во оптек (од 3,8%) условен од велигденските и првوماјските празници, при истовремен пораст на вкупните ликвидни средства на банките од 5,1% доведе до позитивна месечна динамика на примарните пари (4,5%).

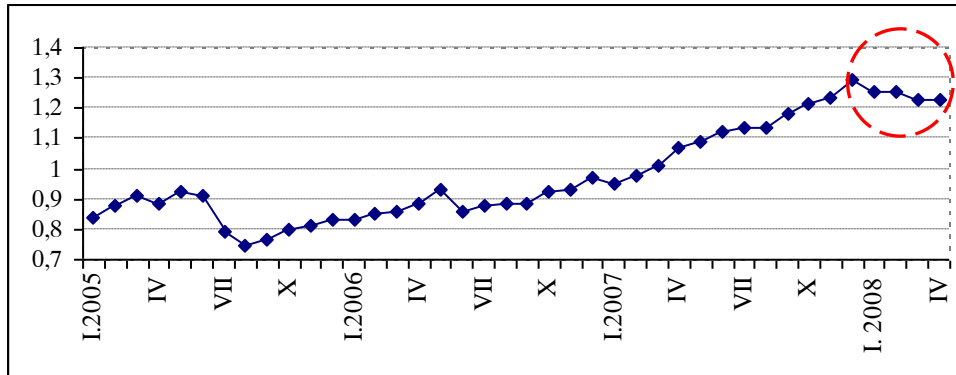
Во април, монетарните инструменти и позицијата на државата кај НБРМ, во речиси идентичен обем делуваа во насока на креирање примарни пари, при што околу 33% од вака креираната монетарна база беше повлечена преку девизните трансакции на НБРМ. Споредбата со крајот на претходната година покажува намалување на примарните пари, а ваквата промена речиси во целост се должи на ликвидноста повлечена преку нето-продажбата на девизи на девизниот пазар. Воедно, остварениот буџетски суфицит овозможи пораст на државните депозити кај НБРМ и следствено повлекување ликвидност од банкарскиот систем, а околу 72% од повлечените средства преку девизниот пазар и фискалната позиција беа надоместени со емисија на ликвидност преку монетарните инструменти.

Влошената надворешна позиција и повисоките инфлациски очекувања доведоа до продажба на девизи, наспроти проекцијата за раст на нето девизната актива на НБРМ, што секако ја намали потребата од дополнителна стерилизација преку монетарните инструменти. Од друга страна, буџетското салдо е повисоко во однос на проекциите од ноември, со што спротивно на проекциите, преку фискалната позиција е повлечена ликвидност.

Во април беше забележан месечен пораст на **монетарниот агрегат М4** од 2,5%, при зголемување на денарските депозити (со трансакциските депозити) од 2,3% и пораст на девизниот депозитен потенцијал од 2,5%. Паричната маса М4 во април забележа годишен раст од 23,3%, што претставува забавување во однос на претходниот месец, кога овој раст изнесуваше 25,3%. Намалувањето на темпото на годишен раст на понудата на пари, во најголема мерка ја одрази забавената динамика на раст на **вкупните депозити** (без трансакциските депозити), чијашто годишна стапка на раст во април изнесуваше 23,1% и беше значително под годишниот просечен раст во првите три месеци на 2008 година (27,1%).

⁹ Ја вклучува задолжителната резерва на девизни депозити. Без оваа компонента, годишниот раст на примарните пари во март 2008 година изнесува 9,7%.

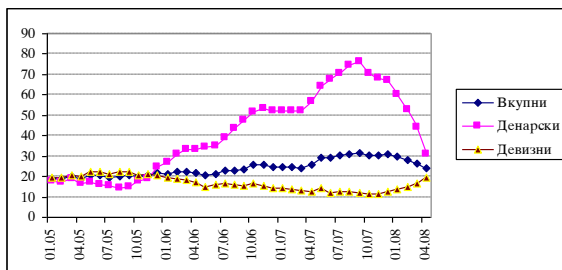
Графикон 12
Сооднос денарски* - девизни депозити

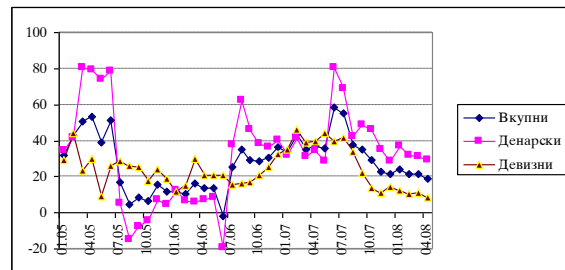
*Вклучува и депозитни пари.
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Главна карактеристика на движењата на депозитниот потенцијал во април е значително побавниот раст, на годишна основа, на депозитите во домашна валута, којшто во април изнесуваше 31,7%, наспроти просечниот раст од 45,8%, во првиот квартал. Во април, депозитите во странска валута беа повисоки за 16,5% на годишна основа, што е највисока стапка на раст од септември 2007 година. Забавениот раст на депозитите во домашна валута може да се објасни со неизвесноста и растот на инфлацијата и инфлациските очекувања. Воедно, движењата на депозитите, во еден дел се објаснуваат и со намалените девизни приливи во економијата, со што доаѓа и до намалување на растот на понудата на пари. Од секторски аспект, продолжи годишниот раст и на депозитите на населението и на корпоративниот сектор од 23,9% и 19,2%, соодветно (наспроти 26,3% и 21,3%, соодветно во претходниот месец).

Графикон 13
Депозити на населението
(годишна промена во %)

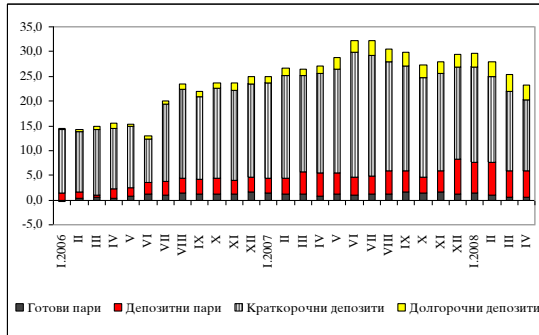
Депозити на претпријатијата
(годишна промена во %)

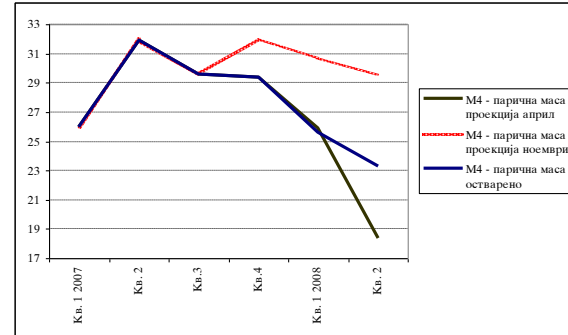
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во април, монетарниот раст значително беше понизок во однос на ноемвриската проекција, при што паричната маса беше пониска за околу 10% во однос на проекцијата за крајот на вториот квартал, во најголема мерка заради пониското денарско штедење во однос на проектираното.

Графикон 14
Парична маса М4
Придонес во годишниот пораст
(во процентни поени)

Годишни стапки на раст*
(во %)

* Остварувањето за вториот квартал се однесува на април 2008 година.
 Извор: Народна банка на Република Македонија.

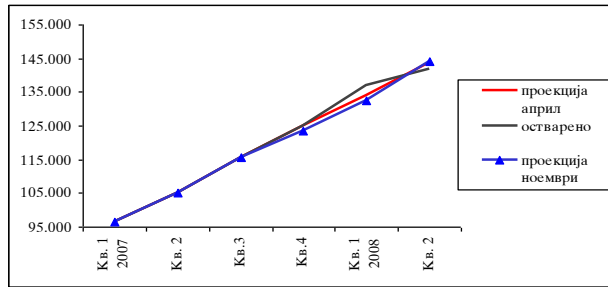
Според првичните податоци за првата декада од мај 2008 година, вкупните депозити на приватниот сектор кај банките се намалени за 0,2%, во однос на крајот на април.

6. КРЕДИТИ НА БАНКИТЕ

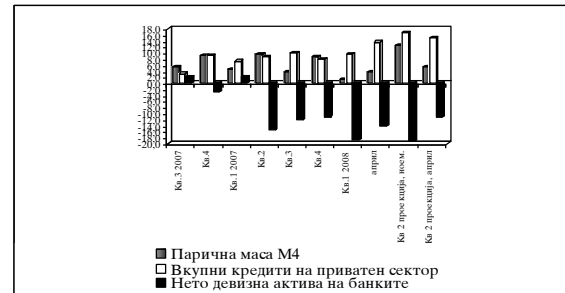
Растот на **кредитите** продолжи и во април, при што, на месечна основа, вкупните кредити се повисоки за 3,5%, со доминантен придонес на денарските кредити (вклучително и кредитите со девизна клаузула), додека од секторски аспект придонесот на растот на кредитите на населението и корпоративниот сектор во вкупниот раст изнесуваше 1,3 процентни поени и 1,7 процентни поени, соодветно (при што нивните месечни стапки на раст изнесуваа 3,5%, идентично).

Годишната стапка на раст на кредитите алоцирани кај приватниот сектор се зголеми, од 42,2% во претходниот месец на 44,1% во април, при забрзан раст на кредитите на населението (57,7%) во однос на корпоративните кредити (36,3%), а нивниот придонес за растот на вкупните кредити е речиси избалансиран. Нивото на кредити во април е за 1,6% пониско од нивото на кредити проектирано за крајот на вториот квартал (според проекцијата од ноември). Имајќи ја предвид досегашната динамика, доколку не дојде до забавување на кредитниот раст, на крајот на вториот квартал е можно надминување на проекцијата на кредитите.

Графикон 15
Кредити на приватен сектор
(во милиони денари)

Извори на финансирање
(квартални промени, во %)*

* Остварувањето за април и проекциите за вториот квартал се кумулативни промени од почетокот на годината.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во април 2008 година, **нето девизната актива на банките** забележа раст на месечна основа за 738 милиони денари, или за 5,9%, при раст на девизните средства на банките (за 1.195 милиони денари, или за 3,6%), додека девизните обврски на банките забележаа поумерен раст од 457 милиони денари, или за 2,2%. На крајот на април 2008 година, , нето девизната актива на банките беше пониска за 2.160 милиони денари, или за 14%, во однос на крајот на 2007 година.

Според првичните податоци за првата декада од мај, во однос на крајот на април, вкупните пласмани на банките кај приватниот сектор забележаа скроман пад од 0,1%. Сепак, треба да се има предвид дека во првата декада од мај 2007 година вкупните пласмани се намалиле за 0,2%, што одразува присуство на сезонски ефект во овој период условен од празниците.

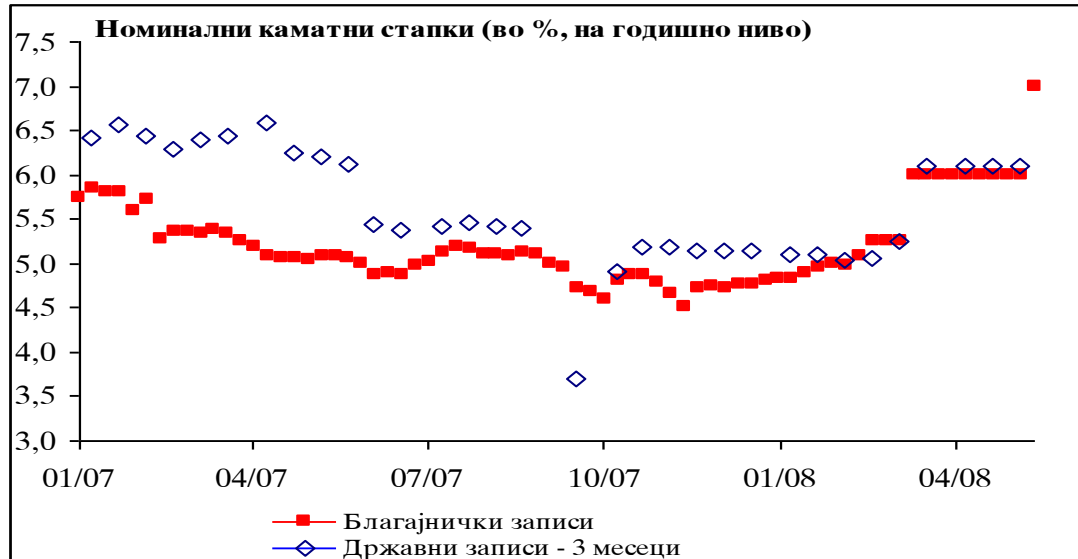
7. КАМАТНИ СТАПКИ И ДЕВИЗЕН КУРС

Во услови на притисоци на девизниот пазар и поголеми инфлациски притисоци, на 07.05.2008 година, НБРМ донесе одлука за зголемување на референтната каматна стапка за 1 процентен поен, односно од 6% на 7%. На првата аукција на благајнички записи со каматна стапка од 7%, одржана на 14.05.2008 година, според принципот на тендер на износи (неограничен), е остварено повлекување од 1.939 милиони денари. На 09.05.2008 година, бруто девизните резерви изнесуваа 1.505 милиони евра.

На 06.05.2008 година, се одржаа аукции на тримесечни и шестмесечни државни записи според принципот на тендер на износи (ограничен), при што каматните стапки изнесуваа 6,1% и 6,3%, соодветно. Просечната меѓубанкарска каматна стапка во билатералните тргувања на банките во периодот 01-09.05.2008 година изнесуваше 3,9%, во просек, за позајмувањата на еден ден, што претставува пораст во однос на просекот во април (3,6%).

Графикон 16
Каматни стапки
(во %)

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Во март 2008 година просечната пондерирана каматна стапка на денарските кредити за сите рокови и сектори беше непроменета во однос на претходниот месец и изнесуваше 9,7%, додека просечната пондерирана каматна стапка на денарските депозити за сите рокови и сектори се зголеми за 0,1 п.п. и изнесуваше 5,6%. Каматните стапки на банките за девизните пласмани и депозити во март на месечна основа се задржаа непроменети. Така, просечната пондерирана каматна стапка на девизните кредити за сите рокови, сектори и валути изнесуваше 8,1%, додека просечната пондерирана каматна стапка на девизните депозити за сите рокови, сектори и валути беше 2,2%.

Во март 2008 година, индексот на **реален ефективен девизен курс на денарот**, дефлациониран со индексот на трошоци на живот, забележа месечна апрецијација од 1,2%, што во услови на засилен пораст на странските цени и мал пораст на домашните цени, во целост се должи на апрецијацијата на номиналниот ефективен девизен курс од 1,7% (апрецијација на денарот во однос на српскиот динар, турската лира, руската рубља и американскиот долар). На годишна и кумулативна основа, РЕДК на денарот го задржа трендот на апрецијација (за 2,7% и 1,7%, соодветно), што се должи на понатамошната апрецијација на НЕДК и промената на релативните цени (поинтензивен пораст на домашните од странските цени). Во март 2008 година индексот на РЕДК на денарот дефлациониран со индексот на цени на производители на индустриски производи забележа значајна месечна апрецијација од 3%, наспроти депрецијацијата во минатиот месец. Имено, покрај апрецијацијата на НЕДК на денарот, зголемувањето на домашните цени на нафтените деривати и на производството на основни метали, доведе до пораст на домашните цени на производителите на индустриски производи, којшто за првпат го надмина порастот на странските цени од август минатата година. Наспроти тоа, на годишна и на кумулативна основа, РЕДК на денарот според вториот ценовен индекс, којшто се смета како порелевантен индикатор за конкурентноста, сè уште бележи

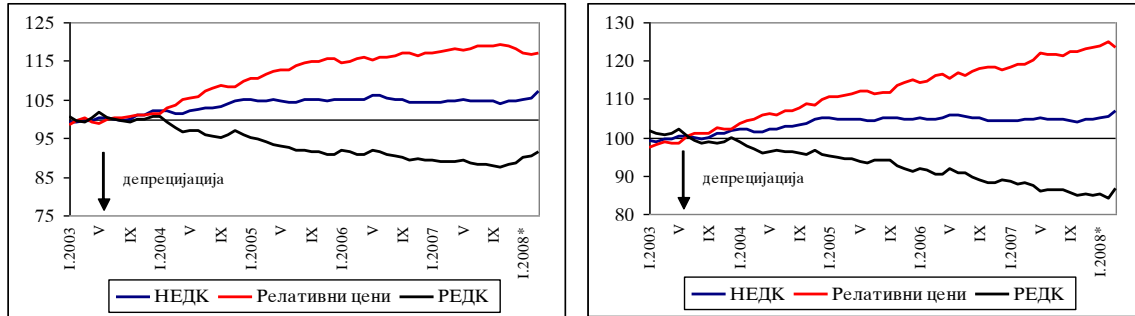
депрецијација од 1,6% и 3,1%, соодветно, но со намален интензитет во однос на претходните месеци.

Графикон 17

Индекс на НЕДК, релативни цени и РЕДК на денарот*

дефлатор: индекс на трошоците на живот

дефлатор: индекс на цените на производителите на иднустриски производи

Извор: НБРМ, ММФ-МФС за април 2008 година и ДЗС на Република Македонија.

За оние земји за кои нема расположливи податоци од МФС, податоците се земени од интернет-страниците на соодветните централни банки, заводи за статистика и од ЕУРОСТАТ.

СТАТИСТИЧКИ ПРИЛОГ

Табела 1

Стапка на инфлација, април 2008 година

	IV.2008	IV.2008	I-IV.2008	Придонеси кон промената		
	III.2008	IV.2007	I-IV.2008	месечни	годишни	кумулятивни
	во %			(во процентни поени)		
Трошоци на животој	0.4	10.1	9.7	0.4	10.1	9.7
Исхрана	0.7	21.0	19.5	0.25	8.01	7.46
Производи од жито	0.4	26.4	26.9	0.03	1.96	2.00
Свеж и преработен зеленчук	-2.2	33.1	33.4	-0.12	1.86	1.88
Свежо и преработено овошје	5.1	34.4	24.5	0.16	1.04	0.74
Свежо и преработено месо	0.4	7.4	6.9	0.03	0.56	0.52
Свежа и преработена риба	0.9	5.6	4.8	0.01	0.05	0.04
Свежо и преработено млеко	0.5	21.2	19.7	0.03	1.23	1.14
Свежи јајца	4.4	13.1	10.6	0.05	0.16	0.13
Маснотии	2.1	53.7	46.6	0.04	1.13	0.98
Тутун и пијалаци	0.0	3.4	4.0	0.00	0.18	0.21
Облека и обувки	0.6	2.7	1.9	0.05	0.21	0.15
Домување	0.4	3.4	3.6	0.05	0.52	0.54
Стан (станарина, вода, услуги)	0.5	4.2	7.3	0.02	0.15	0.27
Огрев и осветление	0.2	3.8	2.9	0.02	0.34	0.26
Греење и услуги	0.7	11.2	6.2	0.02	0.34	0.19
Електрична енергија и осветлување	0.0	0.0	1.2	0.00	0.00	0.07
Хигиена и здравје	0.1	1.1	1.4	0.00	0.09	0.11
Култура и разонода	0.6	1.2	0.1	0.03	0.07	0.01
Сообраќајни средства и услуги	0.0	4.1	4.3	-0.01	0.58	0.62
Сообраќајни и птт услуги	0.5	-4.7	-5.5	0.03	-0.29	-0.33
Течни горива и масла	-0.2	16.4	17.9	-0.01	0.62	0.68
Ресторани и хотели	0.8	11.4	11.7	0.04	0.58	0.60
Останати услуги неспомнати на друго место	0.0	1.6	12.5	0.00	0.00	0.00

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија .

Табела 2

Базична инфлација, продуктивност и плати

(годишни промени, %)	2006	2007	2007				2008	Последни месеци		
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	фев.08	мар.08
Инфлација CPI	3,2	2,3	0,7	1,1	2,4	4,9	9,5	9,6	10,2	10,1
Базична инфлација (без храна и енергија)	1,1	0,7	0,2	0,8	1,1	1,2	2,8	3,2	2,7	2,6
Регулирани цени	5,7	3,3	4,2	3,0	2,0	4,1	7,4	7,8	8,7	7,6
Цени на производители на индустриски п-ди	4,5	1,6	1,0	1,2	1,6	4,1	10,5	10,2	11,7	10,7
Продуктивност	0,5	2,4	4,3	0,8	1,2	3,4	-	-	-	-
Номинална нето-плата	7,3	7,9	5,7	6,4	7,5	11,8	-	9,1	-	-
Реална нето-плата	4,0	5,5	5,0	5,3	5,0	6,6	-	-0,4	-	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија и НБРМ.

Табела 3

Индустриско производство и останати дејности од економијата

(годишни промени, %)	2006	2007	2007				2008	Последни месеци		
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4		Кв.1	јан.08	фев.08
Бруто домашен производ	4,0	5,1	6,8	4,3	4,2	5,2	-	-	-	-
Индустриско производство	2,5	3,7	11,6	-2,8	1,1	6,2	5,8	13,6	6,9	-1,4
Градежништво	-12,3	7,6	9,4	-18,6	18,0	23,3	-	54,8	25,0	-
Трговија	2,5	24,2	25,1	17,2	21,2	32,8	-	38,0	27,4	-
Телекомуникации	-1,0	15,6	11,1	17,1	15,9	18,1	-	16,6	15,4	-

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 4
Селектирани гранки од индустријата

(годишни промени, %)	2006	2007	2007				2008	Мајг 2008	
			Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	промена, %	придонес (п.п.)
Производство на прехранбени производи и пијалаци	0,1	7,7	12,0	0,6	9,5	9,6	5,3	3,5	0,5
Производство на тутунски производи	5,5	-0,8	19,0	-14,4	-16,8	41,1	13,8	-33,4	-1,5
Производство на предмети за облека	-3,7	-14,5	-4,6	-19,8	-17,9	-14,2	-16,5	-18,5	-1,9
Производство на деривати на нафта	12,3	-2,4	20,6	-11,1	1,3	-16,8	3,3	-4,8	-0,3
Производство на други неметални минерали	14,0	3,8	51,5	4,2	-2,6	-15,9	-10,9	-11,3	-0,9
Производство на основни метали	11,8	34,3	57,4	35,2	25,3	26,7	9,5	-6,1	-1,0
Производство на метални производи во металопреработувачката фаза, освен машини и уреди	5,7	45,6	6,0	5,4	51,7	112,0	29,7	7,6	0,3
Производство на електрични машини и апарати	3,7	-24,4	-45,1	-37,4	-12,3	1,0	45,6	18,3	0,5
Рециклажа	12,8	-35,6	20,7	-57,5	-88,5	-4,2	105,6	17,3	0,1
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и топла вода	-0,6	-9,5	-9,1	-20,8	-8,7	-1,1	-0,8	-2,7	-0,3

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија.

Табела 5
Биланс на плаќања^{1,3}
(во милиони евра)

	2007												2008			
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	2007	I	II	2008
I. Тековна сметка	-4,4	6,0	39,4	-0,2	45,9	5,3	-21,1	67,7	-38,2	-37,2	-99,6	-134,5	-170,9	-35,6	-76,7	-112,2
СТОКИ, нето	-81,1	-74,5	-55,5	-83,6	-56,1	-68,0	-125,1	-64,5	-108,8	-136,1	-152,5	-167,2	-1.172,8	-115,2	-131,5	-246,6
Извоз, f.o.b	160,5	175,7	222,5	200,5	212,0	229,3	196,4	214,4	194,3	215,5	208,1	212,4	2.441,5	181,7	214,8	396,5
Увоз, f.o.b /2	-241,6	-250,2	-277,9	-284,1	-268,1	-297,3	-321,5	-278,9	-303,1	-351,6	-360,6	-379,5	-3.614,3	-296,9	-346,3	-643,1
УСЛУГИ, нето	-2,0	1,0	-0,1	1,3	-0,6	0,4	5,5	7,6	10,3	9,9	-0,6	-6,9	25,5	8,7	-5,5	3,3
ДОХОД, нето /5	10,2	8,6	10,9	-7,3	13,2	-15,0	-21,0	11,7	-28,4	5,0	-17,0	-4,2	-33,4	10,5	1,4	11,8
од кој: камата, нето	-0,2	-1,7	-0,1	-1,5	0,1	-3,8	0,0	1,1	-3,6	-2,2	-0,2	-5,9	-17,9	0,2	-2,2	-1,9
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ, нето	68,5	70,9	84,0	89,4	89,4	87,9	119,5	112,9	88,7	84,1	70,5	43,8	1.009,8	60,4	58,9	119,3
Официјални	3,2	1,5	3,9	5,4	5,9	5,8	5,2	2,2	3,3	3,1	8,1	-23,6	23,9	0,5	4,4	5,0
Приватни	65,3	69,5	80,1	84,0	83,5	82,2	114,3	110,7	85,5	81,0	62,3	67,4	985,8	59,9	54,5	114,3
II. Капитална и финансиска сметка	3,4	-8,9	-37,5	2,8	-41,1	-8,6	30,3	-59,8	38,3	38,6	102,1	134,5	194,3	39,4	78,2	117,6
КАПИТАЛНА СМЕТКА, нето	-1,2	0,1	-0,2	0,6	0,3	0,6	4,3	-0,2	-0,3	-0,1	-0,8	-1,6	1,3	-0,3	-0,3	-0,6
Капитални трансфери, нето	-1,2	0,1	-0,2	0,6	0,3	0,6	1,1	-0,2	-0,3	0,0	-0,3	-1,6	-1,1	-0,3	-0,3	-0,6
Официјални	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Други	-1,2	0,1	-0,2	0,6	0,3	0,6	1,1	-0,2	-0,3	0,0	-0,3	-1,6	-1,1	-0,3	-0,3	-0,6
Стекнување/располагање со	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1	0,0	0,0	-0,1	-0,5	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0
ФИНАНСИСКА СМЕТКА, нето	4,7	-9,0	-37,3	2,3	-41,4	-9,2	26,1	-59,6	38,6	38,7	102,9	136,1	192,9	39,7	78,5	118,2
Директни инвестиции, нето	3,8	7,8	8,4	44,5	21,0	-1,6	25,2	-5,6	20,8	34,9	55,6	25,3	240,1	36,2	61,7	97,8
Портфолио инвестиции, нето	12,2	-7,6	16,0	25,9	16,7	3,0	6,2	8,8	9,5	24,3	0,3	-4,4	110,8	-0,9	-3,4	-4,4
Други инвестиции, нето	-38,4	-21,7	-27,3	-21,9	-69,4	-55,4	25,2	-27,5	44,0	5,2	46,4	84,5	-56,3	-2,0	32,1	30,1
Трговски кредити, нето	-3,1	6,9	-37,5	5,0	-56,9	-13,2	45,3	-34,4	-9,3	18,9	20,0	24,5	-33,5	-4,5	1,5	-2,9
Заеми, нето	-42,3	-15,8	15,9	-23,0	-14,8	-87,0	7,0	6,4	-0,8	22,2	11,8	12,7	-107,7	-0,8	8,5	7,7
Валутни и депозити, нето	5,9	-14,3	-8,3	-10,7	-0,6	31,4	-29,0	-2,7	44,5	-40,0	11,9	17,9	5,9	-4,0	19,7	15,7
од кои: монетарна власт, нето	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	0,0	-0,2	7,4	0,1	7,5
комерцијални банки, нето	3,7	-8,2	0,7	-1,6	4,9	37,9	-22,1	-1,6	50,6	-34,2	19,8	18,6	68,4	-9,4	19,4	10,0
останати сектори, нето	2,2	-6,1	-9,0	-9,1	-5,4	-6,4	-6,9	-1,1	-6,0	-5,6	-8,2	-0,7	-62,3	-1,9	0,1	-1,8
Други, нето	1,2	1,4	2,6	6,7	2,8	13,3	1,9	3,2	9,5	4,1	2,7	29,5	78,9	7,2	2,4	9,6
Бруто официјални резерви, (- = зголемување) /4	27,1	12,6	-34,4	-46,3	-9,8	44,8	-30,5	-35,3	-35,6	-25,7	0,6	30,7	-101,8	6,5	-11,9	-5,4
III. Грешки и пропуски	1,0	2,9	-1,9	-2,6	-4,8	3,3	-9,2	-7,9	-0,1	-1,5	-2,5	0,0	-23,4	-3,8	-1,5	-5,3

1/ Претходни податоци.

2/ Увозот е прикажан на ф.о.б. паритет согласно V издание на прирачникот за платен биланс од ММФ.

Пресметката на ц.и.ф. - ф.о.б. факторот како процент од увозот ц.и.ф. изнесува 4,14%

За 2006 и 2007 година направено е и временско прилагодување за увозот на електрична енергија.

3/ Промени во методологијата: Податоците за платниот биланс за 2007 и 2008 год. вклучуваат проценки на вредностите на одредени елементи во ставките директни инвестиции и доход - врз основа на податоците од новиот извор на податоци (годишен прашалник за странски вложувања ДИ-22) расположиви заклучно со 2006 година

4/ Без монетарно злато и курсни разлики

5/ Од почетокот на 2008 година во податокот за доход е вклучен и износот на пресметана камата на странски должнички хартии од вредност.

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 6

Надворешнотрговска размена

	III.2008		II.2008		III.2008		I-III.2008	
	износ	I-III.2008	износ	%	III.2007		I-III.2007	
					износ	%	износ	%
Вкупна размена	582,8	1.662,7	-6,6	-1,1	75,9	15,0	300,2	22,0
Извоз	215,6	612,7	0,6	0,3	-7,1	-3,2	53,3	9,5
Увоз	367,2	1.050,0	-7,2	-1,9	83,0	29,2	247,0	30,8
Салдо	-151,6	-437,2	7,8	-4,9	-90,1	146,5	-193,7	79,5

Извор: Државен завод за статистика на Република Македонија

Табела 7

Монетарни движења, април 2008 година

	12/31/2006	12/31/2007	4/30/2008	месечна промена (30.04.2008/ 31.03.2008)		годишна промена (30.04.2008/ 30.04.2007)
	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>						
Парична маса М4	135.641	175.550	182.847	4.570	2,6	23,5
Готови пари во оптек	16.206	17.927	16.347	601	3,8	5,3
Денарски депозити ¹	58.997	89.077	92.226	2.124	2,4	34,0
Девизни депозити	60.438	68.546	74.274	1.845	2,5	16,5
Вкупни депозити	119.435	157.623	166.500	3.969	2,4	25,6
Примарни пари ²	31.264	37.586	35.769	1.546	4,5	14,1

¹Вклучени се и депозитни пари, депозити на општините и установи на јавен сектор.² Вклучува задолжителна резерва на девизни депозити.

	12/31/2006	12/31/2007	4/30/2008	месечна промена (30.04.2008/ 31.03.2008)		годишна промена (30.04.2008/ 30.04.2007)
	остварено	остварено	остварено	во мил.ден	во %	во %
<i>во милиони денари</i>						
Кредити на приватен сектор	89.782	124.875	141.870	4.820	3,5	44,1
Во денари	66.413	94.496	108.946	3.601	3,4	48,5
Во странска валута	23.369	30.379	32.924	1.219	3,8	31,3
Нето девизна актива на банките	22.926	15.459	13.288	738	5,9	-42,5

Извор: Народна банка на Република Македонија

Табела 8

Монетарни агрегати

(во %)

во %	период во однос на претходен период					2006	годишна промена							
	2007				2008		2007				2008			
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Јануари	Февруари	Март	Април
М0	-6,1	8,5	2,2	15,5	-8,9	21,4	18,9	18,2	18,9	20,2	23,1	22,3	16,6	14,1
М1	-1,4	6,0	8,3	16,3	-6,9	17,1	22,5	18,0	22,6	31,7	32,0	31,3	24,4	24,1
М4	4,7	9,7	3,7	8,8	1,3	24,9	26,4	32,2	29,9	29,5	29,6	27,9	25,3	23,3
М4-денарски дел	5,1	14,1	5,9	12,2	-1,5	30,8	33,1	44,3	43,8	42,6	42,8	39,1	33,6	28,5

Извор: Народна Банка на Република Македонија.

Табела 9

Депозити на приватниот сектор*
(во милиони денари)

		состојба		месечна промена (30.04.2008 / 31.03.2008)		годишна промена (30.04.2008 / 30.04.2007)	
		4/30/2008	износ	%	износ	%	
Вкупни депозити на приватен сектор		137.529	2.820	2,1	25.769	23,1	
Денарски депозити	Население	36.613	102	0,3	8.691	31,1	
	Претпријатија	23.349	1.182	5,3	5.274	29,2	
	Вкупно	63.255	975	1,6	15.229	31,7	
Девизни депозити	Население	55.292	1.530	2,8	9.063	19,6	
	Претпријатија	18.796	342	1,9	1.519	8,8	
	Вкупно	74.274	1.845	2,5	10.540	16,5	
Вкупни депозити на население		91.905	1.632	1,8	17.754	23,9	
Вкупни депозити на претпријатија		42.145	1.524	3,8	6.793	19,2	

* денарските депозити се без депозитни пари
Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 10

Кредити на приватниот сектор
(во милиони денари)

		состојба		месечна промена (30.04.2008 / 31.03.2008)		годишна промена (30.04.2008 / 30.04.2007)	
		4/30/2008	износ	%	износ	%	
Вкупни кредити на приватен сектор		141.870	4.820	3,5	43.418	44,1	
Денарски кредити	Население	52.278	1.592	3,1	19.061	57,4	
	Претпријатија	56.374	2.008	3,7	16.313	40,7	
	Вкупно	108.946	3.601	3,4	35.566	48,5	
Девизни кредити	Население	2.980	268	9,9	1.152	63,0	
	Претпријатија	29.924	950	3,3	6.687	28,8	
	Вкупно	32.924	1.219	3,8	7.852	31,3	
Вкупни кредити на население		55.258	1.860	3,5	20.213	57,7	
Вкупни кредити на претпријатија		86.298	2.958	3,5	20.697	36,3	

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 11

Кредити на населението

		2006				2007				2008			
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Јануари	Февруари	Март	Април
Рочна структура на кредитното портфолио на населението (во %)	Краткорочни	25,0	24,8	24,4	25,1	26,8	27,7	29,2	29,2	29,8	29,9	29,9	29,6
	Долгорочни	75,0	75,2	75,6	74,9	73,2	72,3	70,8	70,8	70,2	70,1	70,1	70,4
Кредити на население според намена (годишни промени, во %)	Станбени кредити	37,1	33,5	35,4	40,1	43,4	45,7	48,2	47,7	47,8	48,4	48,4	49,1
	Рамковни кредити	63,9	68,1	84,9	103,7	125,2	136,9	131,4	112,3	93,1	96,1	89,6	82,1
	Кредити за други намени	32,6	26,8	26,0	31,0	33,9	38,8	45,5	48,7	51,0	53,5	53,2	63,4

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 12
Кредити на претпријатијата

		2006				2007				2008			
		Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Јануари	Февруари	Март	Април
Рочна структура на кредитното портфолио на претпријатијата (во %)	Краткорочни	54,4	53,8	51,0	48,6	47,1	46,0	46,2	43,9	44,5	45,3	44,9	45,0
	Долгорочни	45,6	46,2	49,0	51,4	52,9	54,0	53,8	56,1	55,5	54,7	55,1	55,0
Кредити на претпријатија (годишни промени, во %)	Краткорочни	0,8	13,0	11,1	11,9	8,9	5,9	20,4	17,2	20,3	25,0	27,0	31,5
	Долгорочни	36,1	34,0	30,8	41,1	45,7	44,6	45,8	41,6	40,9	38,0	38,4	40,5
	Денарски	3,4	14,3	14,2	21,3	22,6	20,2	32,9	29,9	30,2	33,6	37,4	40,7
	Девизни	42,0	38,5	31,0	32,4	31,4	30,2	32,6	29,4	32,2	28,8	25,6	28,8

Извор: Народна банка на Република Македонија.

Табела 13
Текови на креирање и повлекување ликвидност

во милиони денари	12/31/2007	4/30/2008	5/14/2008	кумулативно I - IV. 2008	14.05.2008 / 30.04.2008
	состојби			текови	
Ликвидни средства на банките (сметки на банките кај НБРМ)	10.415	8.560	11.085	-1.855	2.525
Автономни фактори (вкупно):	84.009	75.289	78.248	-5.948	2.387
Готови пари во оптик	17.969	16.373	15.959	1.596	414
Девизни трансакции на НБРМ	73.958	71.241	71.422	-2.717	181
Денарски депозити на државата кај НБРМ	-9.842	-14.459	-11.967	-4.617	2.492
Готовина во благајна на банките	1.924	2.134	2.834	-210	-700
Монетарни инструменти:	-25.555	-21.822	-21.468	3.733	354
Аукции на благајнички записи	-20.995	-20.611	-20.871	384	-260
Државни хартии од вредност за монетарни цели	-4.560	-1.211	-597	3.349	614
Останато	-8.253	-7.893	-8.109	360	-216

Извор: Народна банка на Република Македонија.

*Последни расположливи податоци со состојба на 14.05.2008 година.

Табела 14
Каматни стапки

	април 2008 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Каматна стапка на аукциите на благајнички записи (28 дена)	6.0	0.2	0.9
Просечна пондерирана каматна стапка на пазарот на пари (МБКС)*	3.7	0.6	0.0
Каматна стапка на државни записи со рок на достасување од три месеци	6.1	0.3	-0.3
	март 2008 година	месечна промена	годишна промена
	во %	во процентни поени	
Пондерирани активни каматни стапки на банките	9.7	0.0	-0.8
Пондерирани пасивни каматни стапки на банките	5.6	0.1	0.8

Извор: Народна банка на Република Македонија.